

залишатися окремим пріоритетним напрямком державної політики в Україні то вважаємо за доцільне функціонування в Україні першої або другої моделі державного управління в сфері спорту. На сьогодні це друга модель, але в подальшій перспективі вбачаємо за доцільне утворення окремого Міністерства спорту (Міністерства спорту та фізичної культури).

Список використаних джерел:

1. Деякі питання діяльності Міністерства культури, молоді та спорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.10.2019 № 885. *Офіційний вісник України* від 15.11.2019. 2019 р., № 88, стор. 88, стаття 2942.
2. Деякі питання діяльності Державного агентства спорту: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.12.2019 № 1160. *Офіційний вісник України* від 24.01.2020. 2020 р., № 6, стор. 90, стаття 277.
3. Ткач А. Кто и как управляет спортом в ведущих странах мира. URL: <https://ua.tribuna.com/others/1025438160.html> (дата звернення: 02.03.2020).

Таможня О.О.

аспірант,

Університет державної фіскальної служби України

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОВАДЖЕНЬ У СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОКУРАТУРИ

Різні аспекти провадження у справах про адміністративні правопорушення розглядали у своїх роботах такі українські вчені, як В.Б. Авер'янов, Ю.П. Битяк, В.В. Богуцький, С.С. Гнатюк, І.П. Голосніченко, С.М. Гусаров, Е.Ф. Демський, Є.В. Додін, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпаков, А.Т. Комзюк, О.В. Кузьменко, О.І. Остапенко, які внесли значний вклад у розвиток адміністративного процесуального права.

Як визначено у ст. 7 КУпАП, реалізація принципу законності визначається в тому, що ніхто не може бути підданий заходам впливу

у зв'язку з адміністративним правопорушенням інакше, як на підставах і в порядку встановленому законом [1]. Тому саме провадження у справах про адміністративні правопорушення здійснюється суворо з дотриманням даного принципу. Застосування принципу законності здійснюється уповноваженими на те органами, в межах їх компетенції шляхом застосування засобів адміністративного впливу згідно із законодавством. Саме дотримання вимог закону реалізується через призму систематичного контролю з боку вищестоящих органів, прокурорський нагляд та правом на оскарження.

Відповідно до ст. 245 КпАПУ: «завданнями провадження в справах про адміністративні правопорушення є: своєчасне, всебічне, повне і об'єктивне з'ясування обставин кожної справи, вирішення її в точній відповідності з законом, забезпечення виконання винесеної постанови, а також виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі додержання законів, зміцнення законності» [1].

Вважаємо, що специфікою адміністративних юрисдикційних проваджень прокурора у справах про адміністративні правопорушення (КУпАП) є те, що вони здійснюються у трьох формах:

1) прокурор як суб'єкт, уповноважений на складання протоколів про адміністративні правопорушення, передбачені ст. ст. 185-4, 185-8, 185-11, 188-35 КУпАП) [1];

2) прокурор як учасник судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, в тому числі як обов'язковий учасник судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією (в порядку ст. 250 КУпАП) [1];

3) прокурор як суб'єкт, що здійснює нагляд за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення шляхом реалізації повноважень щодо нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаний з обмеженням особистої свободи громадян (ст. 287 КУпАП – право на апеляційне оскарження, ст. 263 КУпАП – повідомлення про адміністративне затримання, ст. 26 ЗУ «Про

прокуратуру», ч. 1 ст. 250 КУпАП, ч. 5 ст. 7 КУпАП – нагляд, ч.ч. 2, 4 ст. 26 ЗУ «Про прокуратуру – періодичність перевірок – регулярно, вказівка, строк виконання – негайно) [1].

Щодо першої форми то, відповідно до положень статті 255 КУпАП прокурор уповноважений складати протоколи про вчинення адміністративних наступних правопорушень:

1) злісне ухилення свідка, потерпілого, експерта, перекладача від явки до прокурора під час досудового розслідування (стаття 185-4 КУпАП);

2) ухилення від виконання законних вимог прокурора (стаття 185-8 КУпАП);

3) розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист (стаття 185-11 КУпАП);

4) невиконання законних вимог Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів щодо надання інформації (стаття 188-35 КУпАП) [1].

Судова практика розгляду справ щодо невиконання законних вимог прокурора в порядку здійснення функції представництва є ще більш негативною.

Більше того, наразі в Україні є лише одна судова справа, яка вирішена позитивно та особу притягнуто до адміністративної відповідальності за невиконання вимоги прокурора, здійсненої в порядку ст. 23 Закону України «Про прокуратуру» (справа № 363/473/19) [2].

Причинами такої вкрай негативної судової практики є прогалини та суперечливість норм, які регулюють повноваження прокурора з питань представництва інтересів держави в суді.

На нашу думку, вирішення цієї проблеми можливе шляхом удосконалення норм, що регулюють адміністративно-правовий статус прокурора як суб'єкта адміністративних правовідносин, а також законодавчого визначення поняття «законна вимога прокурора» та затвердження їх переліку.

Друга форма проваджень визначає прокурора як учасника судового розгляду справ про адміністративне правопорушення коли він виступає у 2 випадках:

– у разі розгляду справи про адміністративне правопорушення, протокол про вчинення якого складено прокурором самостійно;

– у разі судового розгляду справ про адміністративні правопорушення, пов'язані з корупцією, де участь прокурора є обов'язковою.

При цьому, відповідно до ст. 250 КУпАП «прокурор має право, серед іншого, оскаржувати постанову і рішення по скаргі в справі про адміністративне правопорушення [1].

Проте, згідно ч. 5 ст. 7 КУпАП, прокурор наділений під час нагляду за додержанням законів при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян [1].

Таким чином, з одного боку прокурор наділений правом апеляційного оскарження в усіх справах про адміністративні правопорушення, а з іншого та право обмежується повноваженнями прокурора по нагляду за додержанням вимог законодавства при застосуванні заходів впливу за адміністративні правопорушення при застосуванні заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

Таким чином, прокурор має право апеляційного оскарження рішень у справах про адміністративні правопорушення лише в частині застосування заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян. Усунення таких розбіжностей може бути вирішене лише у законодавчому порядку.

Така прогалина в законодавстві щодо неможливості оскарження в апеляційному порядку рішень у справах про адміністративні правопорушення органом, що складає протокол про його вчинення (і це не лише стосується права на апеляційне оскарження прокурора, а і інших уповноважених суб'єктів), є неприйнятною та не сприяє зміцненню законності та захисту інтересів держави, прав і свобод громадян, особливо це стосується адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Щодо третьої форми проваджень, то особливістю діяльності прокурора за цим напрямом є прокурорський нагляд, що розглядається як специфічна діяльність державних органів прокуратури, яка здійснюється від імені України та полягає у перевірці точності додержання Конституції України і виконання

законів, які діють на її території. Змістом цієї діяльності є:

1. виявлення фактів порушення Конституції та вимог законів;
2. установлення винних у правопорушеннях;
3. ужиття заходів щодо усунення порушень закону і поновлення порушених прав;
4. притягнення в установленому законом порядку до відповідальності осіб, які порушили закон.

Отже, прокурорський нагляд – це специфічний вид державної діяльності, яку, крім прокуратури, не можуть здійснювати інші державні органи, організації, установи або посадові особи. Його особливістю є те, що це перевірка точності додержання вимог Конституції України, законів, відповідності інших правових актів, здійснення заходів щодо усунення виявлених правопорушень за допомогою засобів, які законом надано виключно прокуратурі.

Тому в практичній діяльності у таких випадках, прокурор надає усну вказівку, на виконання якої особу, яка незаконно утримувалась, звільняють, однак того ж дня прокурор терміново готує письмову вказівку про звільнення особи та проведення службового розслідування з цих питань.

Проте, у разі відмови у виконанні усної вказівки прокурора посадовою особою, якій адресовано вказівку, виникає ряд питань: як зафіксувати надання усної вказівки, як зафіксувати її невиконання, яка відповідальність настає за її невиконання, а головне, особа яка незаконно утримується у відповідній установі буде незаконно утримуватися доти, доки прокурор не підготує письмової вказівки.

Крім того, як зазначалося вище, адміністративна відповідальність за невиконання вказівки прокурора КУпАП не передбачає, а норма, що передбачає адміністративну відповідальність за таке правопорушення сформульована як «невиконання законних вимог прокурора», що тягне за собою наслідки уникнення від відповідальності правопорушників та негативну судову практику з цих питань.

Вважаємо, що правове регулювання вказаних питань потребує змін, зокрема, необхідно передбачити адміністративну відповідальність за невиконання вказівки прокурора як усної та письмової, а також врегулювати питання фіксації усних вказівок прокурора про негайне звільнення особи, у разі її незаконного

затримання (утримання), наприклад у відповідних журналах обліку затриманих осіб тощо.

Список використаних джерел:

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Закон України від 12.04.1984 р. URL: www.zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 12.01.2019).
2. Про прокуратуру: Закон України від 03.12.2014 р. URL: www.zakon.rada.gov.ua (дата звернення: 12.01.2019).

Хмель Ю.О.

студентка,

Академія адвокатури України

ДО ПИТАННЯ ПРО РОЛЬ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ У СТАНОВЛЕННІ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ: ІСТОРИКО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Відомо, що у творенні якісної демократичної та правової держави одну з ключових ролей відіграє громадянське суспільство. Дане поняття отримало доктринальне розуміння у наукових працях багатьох вітчизняних та іноземних вчених. Зокрема, В.П. Степаненко у своїй праці «Громадянське суспільство: дискурси і практики» досить широко та всебічно дослідив питання саме історичного розвитку значення та тлумачення поняття «громадянське суспільство». Він вважає, що «громадянське (цивільне) суспільство – багатозначне і багатоскладове поняття. У сучасних умовах ми говоримо про розвинене громадянське суспільство там і тоді, де і коли люди здатні об'єднуватись для результативного захисту своїх прав і в солідарному обстоюванні своїх інтересів, коли громадяни цінують свої свободи та захищають справедливість, сприймають свою рівність перед законом і є відповідальними за себе, свої родини і країну, коли добровільні неурядові організації є ефективними у допомозі знедоленим та хворим і захисті довкілля, коли медіа вільно